

**PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI**

Informacja (nr 22/2013)

w sprawie

sposobu wykorzystania przez operatora elektroenergetycznego systemu przesyłowego środków uzyskanych z udostępniania transgranicznych zdolności przesyłowych w okresie od 1 lipca 2012 r. do 30 czerwca 2013 r.

Na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 11 ustawy- Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012. 1059 j.t.), do zakresu działań Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki należy kontrolowanie realizacji przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operatora systemu połączonego elektroenergetycznego oraz innych uczestników rynku energii obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003, (zwanego dalej: „Rozporządzeniem (WE) 714/2009”), a także wykonywanie innych obowiązków organu regulacyjnego wynikających z tego rozporządzenia.

Zgodnie z pkt 6.5. wytycznych w sprawie zarządzania i alokacji dostępnej zdolności przesyłowej połączeń wzajemnych między systemami krajowymi (zwanymi dalej „wytycznymi”), które stanowią załącznik do Rozporządzenia (WE) nr 714/2009, każdego roku do dnia 31 lipca organy regulacyjne opublikują sprawozdanie zawierające informacje o kwocie przychodów uzyskanych w okresie dwunastu miesięcy kończącym się 30 czerwca tego roku i przedstawiające sposób wykorzystania tego dochodu, wraz z weryfikacją, czy dochód ten został wykorzystany zgodnie z ww. rozporządzeniem i wytycznymi oraz czy łączna kwota dochodu z ograniczeń została przeznaczona na jeden lub więcej spośród trzech zalecanych celów, o których mowa w art. 16 ust. 6 rozporządzenia.

Niniejsza informacja została opracowana na podstawie sprawozdania przygotowanego przez PSE S.A. (dawniej PSE Operator S.A.) zgodnie z pkt 6.4. wytycznych i przedstawionego Prezesowi URE oraz danych zebranych w trakcie realizacji zadań określonych w art. 23 ust. 2 pkt 11 i pkt 20 lit a ustawy – Prawo energetyczne.

Źródło przychodów

Zdolności przesyłowe wymiany międzysystemowej, które mogą być udostępniane uczestnikom rynku, w regionie Europy Środkowo-Wschodniej alokowane i udostępnianie były w ramach mechanizmu przetargów skoordynowanych, które organizowane były dla trzech przedziałów czasowych - rocznego, miesięcznych i dobowych. W poszczególnych okresach w ww. mechanizmie uczestniczyło ośmiu operatorów systemów przesyłowych ("OSP") z siedmiu krajów, tj. CEPS, a.s.; TenneT TSO GmbH (poprzednia nazwa: Transpower Stromübertragungs GmbH); 50Hertz Transmission GmbH; PSE S.A.; MAVIR Hungarian Transmission System Operator Company Ltd.; SEPS, a.s.; Elektro-Slovenija, d.o.o. oraz VERBUND-Austrian Power Grid AG.

W okresie sprawozdawczym trwającym od 1 lipca 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. udostępnianie zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej odbywało się:

- a. w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2012 r. - na podstawie "Zasad skoordynowanych przetargów na zdolności przesyłowe w Regionie Europy Środkowo-Wschodniej" obowiązujących w roku 2012;

- b. w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2013 r. - na podstawie "Zasad skoordynowanych przetargów na zdolności przesyłowe w Regionie Europy Środkowo-Wschodniej" obowiązujących w roku 2013.

Podstawę współpracy powyżej wymienionych operatorów systemów przesyłowych elektroenergetycznych współpracujących w zakresie udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych w ramach systemu skoordynowanych przetargów w okresie sprawozdawczym trwającym od 1 lipca 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. stanowiły umowy zawarte pomiędzy tymi operatorami systemów przesyłowych. Umowy te określały również kryteria podziału przychodów uzyskanych przez poszczególnych OSP z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych w ramach skoordynowanych przetargów.

Ponadto w okresie od 1 lipca 2012 r. do 30 czerwca 2013 r., zdolności przesyłowe na połączeniu stałoprądowym łączącym systemy Polski i Szwecji ("połączenie SwePol Link") były udostępniane na warunkach rynkowych dla wszystkich uczestników rynku, a ich alokacja odbywała się poprzez mechanizm market coupling w ramach aukcji niejawnych na rynku dnia następnego, organizowanych przez giełdy energii (tj. TGE SA i Nordpool Spot AS). Zdolności przesyłowe połączenia SwePol Link są alokowane na poszczególne godziny doby. W części okresu sprawozdawczego, tj. od 1 lipca 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r. godz.13:00 właścicielem połączenia były przedsiębiorstwa SwePol Link Poland Sp. z o.o. i SwePol Link AB i w tym okresie przychody z alokacji zdolności przesyłowych trafiały w całości do tych przedsiębiorstw. Od dnia 31 sierpnia 2012 r. (godz.13:00), tj. od daty nabycia majątku tego połączenia przez PSE S.A. i Svenska Kraftnatt (OSP Szwecji), OSP Polski i Szwecji otrzymywały przychody z udostępniania zdolności przesyłowych tego połączenia.

Wyżej wymienione "Zasady skoordynowanych przetargów ..." oraz umowy są zgodne z postanowieniami obowiązującego w badanym okresie Rozporządzenia (WE) nr 714/2009.

Wielkość uzyskanych przychodów

W przedmiotowym okresie sprawozdawczym PSE S.A. uzyskał przychody z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych w wysokości 83 749,34 tys. zł, w tym:

- w okresie 1 lipiec - 31 grudzień 2012 r. kwotę 46 826,46 tys. zł;
- w okresie 1 styczeń - 30 czerwiec 2013 r. kwotę 36 922,88 tys. zł.

Wyżej wymienione wielkości zostały podane w wartości netto, tj. zostały pomniejszone o wartość zwrotu rocznych i miesięcznych praw przesyłu do alokowania w ramach aukcji dobowych (tzw. procedura Use It or Sell It), zgodnie z wielkościami zaksięgowanymi na rachunkach PSE S.A.

Ww. przychody obejmują przychody uzyskane w ramach udostępniania od dnia 31 sierpnia 2012 r. (godz.13:00), zdolności przesyłowych na połączeniu SwePol Link.

Przeznaczenie uzyskanych przychodów

Zgodnie z art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, wszelkie przychody z tytułu udostępniania transgranicznych zdolności przesyłowych w związku z występowaniem ograniczeń systemowych mają zostać przeznaczone przez operatorów systemów przesyłowych na następujące cele:

1. zagwarantowanie rzeczywistej dostępności przydzielonych zdolności; lub
2. utrzymywanie lub zwiększanie zdolności połączeń wzajemnych poprzez inwestycje w sieci, w szczególności w nowe połączenia wzajemne.

Jeśli przychody nie mogą zostać efektywnie wykorzystane do celu określonego w pkt 1 lub 2 powyżej, wówczas mogą zostać wykorzystane, po zatwierdzeniu przez organ regulacyjny, w maksymalnej kwocie określonej przez ten organ, jako dochód brany pod uwagę przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf sieciowych. Pozostała część przychodów ma zostać umieszczona na odrębnym koncie wewnętrznym do czasu, kiedy będzie mogła być wykorzystana na ww. cele.

W celu wykorzystania przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych PSE S.A.:

- a) w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2012, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 16 grudnia 2011 r., część opisywanych przychodów przeznaczył, zgodnie z celem z art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne w trakcie zatwierdzania metod wyliczania taryf sieciowych i/lub oceny czy taryfy powinny być modyfikowane;
- b) w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2013, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 17 grudnia 2012 r., część opisywanych przychodów przeznaczył, zgodnie z 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne w trakcie zatwierdzania metod wyliczania taryf sieciowych i/lub ocen czy taryfy powinny być modyfikowane;
- c) dokonał odpisu na Fundusz Celowy, którego Regulamin przyjęty został Uchwałą Zarządu PSE S.A. Nr 20/2006 w dniu 28 lipca 2006 roku. Źródłem środków finansowych gromadzonych na Funduszu Celowym są dochody PSE S.A. uzyskane przez OSP z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych, pomniejszone o należny podatek. Środki te ewidencjonowane są na oddzielnym koncie księgowym, a wykorzystane być mogą tylko na jeden lub więcej z następujących celów; tj. finansowanie zagwarantowania rzeczywistej dostępności przydzielonych zdolności oraz finansowania inwestycji sieciowych wykonywanych w celu utrzymania lub zwiększania zdolności połączeń wzajemnych (tj. spełnienie art. 16 ust. 6 lit. a i b Rozporządzenia (WE) 714/2009).

ad. a)

PSE S.A. przeznaczył część przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych uzyskanych w okresie sprawozdawczym od 1 lipca do 31 grudnia 2012 r. zgodnie z art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, tj. jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne w trakcie zatwierdzania metod wyliczania taryf sieciowych i/lub oceny czy taryfy powinny być modyfikowane.

Zgodnie z powyższym, PSE S.A. w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2012, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 16 grudnia 2011 r., nie uwzględnił planowanych wielkości kosztów związanych z bilansowaniem wymiany międzysystemowej, tj. kosztów odchyień od pozycji kontraktowej na Jednostce Grafikowej Wymiany Międzysystemowej OSP; kosztów związanych z uczestnictwem PSE S.A. w międzyoperatorskim systemie rozliczeń kosztów tranzytów ITC oraz kosztów bezpośrednio związanych z organizacją przetargów (koszty biura aukcyjnego i redukcji zdolności przesyłowych) oraz kosztów wielostronnych działań zaradczych poprawy

bezpieczeństwa prac systemu w ramach umowy TSC (Agreement on Trial Phase of Multilateral Remedial Actions within TSC).

W kalkulacji Taryfy PSE Operator S.A. przyjęto założenie, że koszty te będą pokrywane przychodami z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych na połączeniach wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych.

Księgowy wynik finansowy rozliczeń kosztów tranzytów ITC z uwzględnieniem przychodów uzyskanych w ramach rozliczeń opłaty rynkowej, w okresie 1 lipca - 31 grudnia 2012 r. był dodatni, tj. spółka uzyskała sumaryczny przychód w wysokości 23 117,95 tys. zł.

W/w przychody zostały przeznaczone na pokrycie kosztów organizacji aukcji oraz kosztów bilansowania wymiany międzysystemowej, oraz kosztów wielostronnych działań zaradczych netto wynikających z rozliczenia w ramach umowy TSC. Ww. koszty które w okresie w roku 2012 r., wyniosły razem 5 229,88 tys. zł, w tym:

- koszty bilansowania wymiany międzysystemowej 4 282,28 tys. zł;
- koszty bezpośrednio związane z organizacją przetargów na udostępnianie zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej, tj. przypadająca na PSE S.A. część kosztów funkcjonowania biura aukcyjnego, w wysokości 674,20 tys. zł.
- koszty wynikające z rozliczeń TSC – 273, 40 tys. zł.

ad. b)

PSE S.A. przeznaczył część przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych uzyskanych w okresie sprawozdawczym od 1 stycznia do 30 czerwca 2013 r. zgodnie z art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, tj. jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne w trakcie zatwierdzania metod wyliczania taryf sieciowych i/lub oceny czy taryfy powinny być modyfikowane.

Zgodnie z powyższym, PSE S.A. w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2013, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 17 grudnia 2012 r., nie uwzględnił planowanych wielkości kosztów związanych z bilansowaniem wymiany międzysystemowej, tj. kosztów odchyłeń od pozycji kontraktowej na Jednostce Grafikowej Wymiany Międzysystemowej OSP; kosztów związanych z uczestnictwem PSE S.A. w międzyoperatorskim systemie rozliczeń kosztów tranzytów ITC oraz kosztów bezpośrednio związanych z organizacją przetargów (koszty biura aukcyjnego i redukcji zdolności przesyłowych), oraz kosztów wielostronnych działań zaradczych poprawy bezpieczeństwa pracy systemu w ramach umowy TSC (Agreement on Trial Phase of Multilateral Remedial Actions within TSC).

W kalkulacji stawek opłat w Taryfie PSE S.A. na rok 2013 przyjęto założenie, że w/w koszty będą pokrywane przychodami z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych na połączeniach międzysystemowych w związku z występowaniem ograniczeń systemowych.

Wynik finansowy rozliczeń kosztów tranzytów ITC z uwzględnieniem przychodów uzyskanych w ramach rozliczeń opłaty rynkowej w okresie 1 stycznia - 30 czerwca 2013 r. był dodatni, tj. spółka uzyskała sumaryczny przychód w wysokości 1 775,74 tys. zł.

Wynik finansowy rozliczeń w zakresie bilansowania wymiany międzysystemowej w okresie 1 stycznia - 30 czerwiec 2013 r. był dodatni i wyniósł 2 107,08 tys. zł.

Ww. przychody zostały przeznaczone na pokrycie przypadającej na PSE S.A. części kosztów organizacji skoordynowanych przetargów na udostępnianie zdolności przesyłowych (funkcjonowania biura aukcyjnego), w wysokości 706,12 tys. zł.

W okresie 1 stycznia 2013 r. – 30 czerwca 2013 r. PSE S.A. nie poniosły kosztów rozliczeń w ramach mechanizmu TSC.

ad. c)

W związku z pokryciem kosztów organizacji przetargów oraz bilansowania wymiany międzysystemowej (tj. kosztów organizacji przetargów skoordynowanych, bilansowania wymiany międzysystemowej, rozliczeń TSC i ITC) przychodami uzyskanymi z uczestnictwa w międzyoperatorskim systemie rozliczeń kosztów tranzytów ITC uzyskanymi w okresie 1 lipca 2012 - 30 czerwca 2013 r., całkowite przychody uzyskane przez PSE S.A. z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej, pomniejszone o należny podatek dochodowy, zasilą Fundusz Celowy.

Skalkulowany zgodnie z przepisami księgowymi dochód z przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych za 2012 r. przeznaczony został decyzją właściwych organów spółki zgodnie z art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009), czyli na finansowanie planowanych inwestycji sieciowych utrzymujących lub zwiększających transgraniczne zdolności przesyłowe.

Na podstawie wniosku Zarządu PSE S.A., Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło stosowną Uchwałę (Uchwała nr 2 z dnia 21 czerwca 2013 r. w sprawie podziału zysku netto PSE S.A. za rok 2012). Za okres 1.07.2012 r. - 31.12.2012 r. wielkość kwoty w części dotyczącej zysku netto PSE S.A. z przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych zasilającej Fundusz Celowy wyniosła 63 393,05 tys. zł.

Ze względu na obowiązujące w kraju regulacje prawne, Fundusz Celowy jest zasilany tylko raz w roku, tj. poprzez podjęcie przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki PSE S.A. uchwały w sprawie podziału zysku netto Spółki za poprzedni rok kalendarzowy. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podejmuje takie uchwały pod koniec II kwartału roku następnego i dopiero w tym czasie (w przypadku podjęcia przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki takiej uchwały) może nastąpić faktyczne zasilenie Funduszu Celowego o środki równające się kwocie pozostałej części przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych za rok poprzedni, pomniejszonych o koszty pokrywane z tych przychodów oraz o należny podatek.

PSE S.A. planuje zastosowanie podobnego mechanizmu w przypadku przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych uzyskanych w roku 2013.

Stan środków finansowych zgromadzonych na Funduszu Celowym wynosił:

- według stanu na dzień 1 lipca 2012 r. 594 392,94 tys. zł;
- według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. 657 785,99 tys. zł;

Do dnia 30 czerwca 2012 r., środki zgromadzone na Funduszu Celowym nie były wydatkowane.

Zgodnie z *Aktualizacją Planu Rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2010-2025*, uzgodnioną przez Prezesa URE, środki zgromadzone na Funduszu Celowym zostaną wykorzystane jako jedno ze źródeł sfinansowania nakładów inwestycyjnych niezbędnych dla realizacji I etapu budowy nowego połączenia międzysystemowego, tj. asynchronicznego połączenia Polska - Litwa.

Przedsięwzięcie inwestycyjne obejmujące budowę połączenia Polska - Litwa obejmuje

swym zakresie szereg zadań inwestycyjnych (budowa linii, stacji elektroenergetycznych oraz wstawki B-T-B), gdyż oprócz budowy linii transgranicznej (ze wstawką B-T-B), wymaga również bardzo znaczącej rozbudowy systemów przesyłowych na terytorium obu krajów, w szczególności systemu polskiego na obszarze północno-wschodniej Polski.

Podkreślić należy, że połączenie Polska - Litwa jest bardzo istotne, nie tylko z punktu widzenia współpracy KSE z systemem litewskim, ale przede wszystkim z punktu widzenia tworzenia jednolitego Europejskiego Rynku Energii Elektrycznej (jako tzw. przedsięwzięcie będące w interesie europejskim).

Całość projektu budowy połączenia Polska - Litwa została podzielona na dwa etapy:

- etap pierwszy:
  - planowane zakończenie - 2015 r.;
  - możliwość realizacji przesyłu mocy z systemu litewskiego do systemu polskiego do wielkości 500 MW;
- etap drugi:
  - planowane zakończenie - 2020 r.;
  - możliwość realizacji przesyłu mocy w obu kierunkach pomiędzy systemami polskim i litewskim do wielkości 1000 MW.

W ramach trwającego I etapu budowy międzysystemowego połączenia Polska - Litwa realizowanego do 2015 roku obejmujące poniżej wskazane inwestycje, jako finansowane środkami zgromadzonymi na Funduszu Celowym:

- budowa linii 400kV Ostrołęka - Narew,
- budowa linii 400kV Miłosna - Siedlce Ujrzanów,
- budowa linii 400kV Ełk bis - granica Polski
- rozbudowa stacji Ostrołęka
- rozbudowa stacji Narew,
- budowa stacji Siedlce Ujrzanów,
- budowa stacji Ełk bis,
- budowa stacji Łomża,
- budowa stacji Stanisławów,
- budowa stacji Ołtarzew,
- budowa linii 400kV Ełk bis - Łomża.

W okresie od 1 lipca 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. na powyższe zadania wydatkowano łącznie 59 600,97 tys. zł środków z Funduszu Celowego, z czego:

- 34 714,29 tys. zł w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2012 roku,
- 24 886,68 tys. zł w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2013 roku.

Weryfikacja zgromadzonych danych wskazuje, że środki uzyskane przez PSE S.A. z tytułu alokacji zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej zostały przeznaczone na cele opisane w art. 16 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003.

Prezes
Urzędu Regulacji Energetyki

Marek Woszczyk